

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (GAN)

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

آموزش استفاده از وب آو ساینس

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آو ساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی

بررسی صلاحیت‌های مجریان برنامه درسی ملی در درس تفکر و پژوهش پایه ششم ابتدایی

شهرستان شیراز

هادی زارع^۱

کلید واژه‌ها: برنامه درسی ملی، آموزش و پرورش، تفکر و پژوهش، معلمان

مقدمه

ضرورت و اهمیت تفکر و پژوهش، قرار گرفتن جامعه در مدار توسعه یافتگی و برخورداری از توسعه اقتصادی اجتماعی موزون و درون‌زا موجب ارتقای پایگاه تحقیقات می‌شود و میزان توسعه یافتگی پژوهش، تولید علم و دانش را موجب می‌شود. آموزش و پرورش نیز به عنوان متصدی پرورش تفکر و پژوهش در برنامه درسی ملی این مورد را لحاظ کرده است. وست وود^۲ (۱۹۹۳) نیز در اهمیت رویکرد حل مسئله و کاوشگری در آموزش عمومی مطرح می‌کند که تفکر سطح بالا، چالش و مسئله را معنی‌دار میکند و استفاده ذهن را گسترش می‌دهد. در جایی که تفکر سطح پایین مسیر و یک راه خاص را معنی‌دار می‌کند و کاربردی مکانیکی و ماشینی دارد.

برای دستیابی به این اهداف معلمان در درس تفکر و پژوهش باید دارای صلاحیت‌ها و توانمندی‌هایی باشند. اجرای مؤثر برنامه درسی در گرو تضمین صلاحیت معلمان در شناخت ویژگی‌های دانش‌آموزان، احاطه به روش‌های یاددهی یادگیری، شناخت و کاربرد مواد و رسانه‌ها، و مدیریت کلاس درس است. تحقق این امر مستلزم دستیابی معلمان به سه سطح از صلاحیت‌ها در سه بخش تجویزی، نیمه تجویزی و غیر تجویزی است. این سطوح عبارتند از: صلاحیت‌های اجرا، صلاحیت‌های انتخاب‌گری و صلاحیت‌های طراحی است (کتاب معلم تفکر و پژوهش، ۱۳۹۱: ۳۰).

روش

روش مورد استفاده در این پژوهش با توجه به موضوع و اهداف آن، توصیفی و از نوع پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق را کلیه معلمان ابتدایی پایه ششم شهرستان شیراز در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ تشکیل داده است. نمونه آماری این پژوهش ۴۸ نفر پس از انجام مطالعه مقدماتی تعیین شد. روش نمونه‌گیری به شیوه خوشه‌ای انجام گرفته است. ابزار این پژوهش «مشاهده» می‌باشد که شامل سه چک لیست مشاهده عملکرد معلمان در سه قسمت اجرا، انتخاب‌گری و طراحی فعالیت در سه بخش تجویزی، نیمه تجویزی و غیر تجویزی برنامه درسی تفکر و پژوهش می‌باشد. پایایی ابزار از طریق محاسبه ضریب همبستگی بازآزمایی برابر با ۰/۸۶ برآورد گردید. پس از جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از بسته نرم افزاری SPSS و آزمون t تک متغیره، اطلاعات مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

تجزیه و تحلیل‌های انجام شده مربوط به برنامه درسی تفکر و پژوهش، با توجه به ثبت مشاهدات انجام گرفته از معلمان پایه ششم ابتدایی، در سه بخش اجرا، انتخاب‌گری و طراحی فعالیت مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج جدول شماره ۱ صلاحیت معلمان را در اجرای برنامه درسی تفکر و پژوهش در سه بخش تجویزی، نیمه تجویزی و غیر تجویزی را نشان می‌دهد.

^۱ نویسنده مسؤول، کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی و مدرس دانشگاه پیام نور (zare930@yahoo.com)

^۲ - Westwood Geraldine E.

جدول ۱: ارزیابی مهارت معلمان در اجرای درس تفکر و پژوهش در سه بخش تجویزی، نیمه تجویزی و غیر تجویزی

اجرای برنامه درسی تفکر و پژوهش						
s	t	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین ملاک	میانگین مشاهده شده	شاخص آماری
۰۰/ ۰	۴۴/ ۲۵	۷۴۸/۰	۱۸/۵	۵/۱۶	۴۸/۱۸	بخش تجویزی
۰۰/ ۰	۶۸/ ۴۸	۳۵۱/۰	۴۳/۲	۵/۱۶	۱۰/۱۷	بخش نیمه تجویزی
۰۰/ ۰	۸۶/ ۴۸	۲۸۴/۰	۹۷/۱	۵/۱۶	۸۹/۱۳	بخش غیر تجویزی

نتایج حاصل از جدول شماره ۱ نشان داد که t محاسبه شده در سطح $p < 0.01$ از نظر آماری معنی‌دار است. میانگین مشاهده شده مهارت معلمان در دو بخش تجویزی و نیمه تجویزی در بخش اجرا به ترتیب $18/48$ و $17/10$ می‌باشد که از حداقل ملاک مورد سنجش این تحقیق (60 درصد ملاک مورد انتظار) بیشتر است. میانگین مشاهده شده در بخش غیر تجویزی $13/89$ می‌باشد که از ملاک مورد انتظار پایین‌تر است.

جدول ۲: ارزیابی مهارت معلمان در انتخاب‌گری درس تفکر و پژوهش در سه بخش تجویزی، نیمه تجویزی و غیر تجویزی

انتخاب‌گری در برنامه درسی تفکر و پژوهش						
s	t	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین ملاک	میانگین مشاهده شده	شاخص آماری
۰ ۰/۰	۴۴/ ۳۱	۵۶۵/۰	۹۱/۳	۵/۱۶	۷۷/۱۷	بخش تجویزی
۰ ۰/۰	۳۸/ ۴۵	۳۵۷/۰	۴۸/۲	۵/۱۶	۲۳/۱۶	بخش نیمه تجویزی
۰ ۰/۰	۳۹/ ۴۹	۲۷۲/۰	۸۹/۱	۵/۱۶	۴۸/۱۳	بخش غیر تجویزی

نتایج مشاهدات انجام شده نشان داد که مهارت و عملکرد معلمان در بخش تجویزی قسمت انتخاب‌گری برنامه درسی، از حداقل ملاک مورد سنجش (60 درصد ملاک مورد انتظار) بالاتر است ($17/77$). در بخش نیمه تجویزی میانگین مشاهده شده ($16/23$) تقریباً نزدیک به میانگین ملاک می‌باشد. اما در بخش غیر تجویزی برنامه، مهارت و عملکرد معلمان به طور قابل توجهی پایین‌تر از حداقل ملاک مورد انتظار می‌باشد.

جدول ۳: ارزیابی مهارت معلمان در طراحی فعالیت در درس تفکر و پژوهش در سه بخش تجویزی، نیمه تجویزی و غیر تجویزی

طراحی فعالیت در برنامه درسی تفکر و پژوهش						
s	t	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین ملاک	میانگین مشاهده شده	شاخص آماری
۰ ۰/۰	۴۰/۲ ۹	۵۸۶/۰	۰۵/۴	۵/۱۶	۲۳/۱۷	بخش تجویزی

۰	۳۹/۴	۳۶۹/۰	۵۶/۲	۵/۱۶	۲۹/۱۵	بخش تجویزی	نیمه
۰	۴۵/۴	۳۰۴/۰	۱۱/۲	۵/۱۶	۶۲/۱۲	بخش تجویزی	غیر

مشاهدات انجام گرفته و نتایج جدول شماره ۳ حاکی از اینست که در قمت طراحی فعالیت در برنامه درسی، تنها در بخش تجویزی برنامه، مهارت مشاهده شده معلمان (۱۷/۲۳) بیشتر از ملاک مورد انتظار می‌باشد. در بخش‌های نیمه تجویزی (۱۵/۲۹) و غیر تجویزی (۱۲/۶۲) میانگین عملکرد معلمان از میانگین ملاک پایین‌تر است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این تحقیق نشان دهنده عملکرد ضعیف معلمان در اجرای برنامه درسی تفکر و پژوهش می‌باشد. بطور کلی معلمان در بخش تجویزی در قسمت اجرا، انتخاب‌گری و طراحی فعالیت موفق عمل کرده‌اند. در بخش غیر تجویزی در قسمت اجرا و انتخاب‌گری به ملاک نزدیک بوده‌اند و در قسمت طراحی فعالیت از میانگین ملاک پایین‌تر بوده‌اند. در بخش غیر تجویزی برنامه در هر سه قسمت اجرا، انتخاب‌گری و طراحی فعالیت موفق به کسب حداقل ملاک مورد نظر (۶۰ درصد ملاک مورد انتظار) نگردیده‌اند.

پیشنهاد می‌شود در طراحی برنامه درسی ملی، برای اینکه از تعادل و توازن قابل قبولی در تمام ابعاد طراحی، تولید و اجرای برنامه برخوردار باشد، جایگاه معلمان در سطوح مختلف تصمیم‌گیری باید حفظ شود. همچنین برنامه‌ریزی جهت آموزش‌های قبل و ضمن خدمت معلمان و چگونگی ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان برای استفاده از برنامه جدید به کمک متخصصان آموزش معلمان به منظور تامین نیروی انسانی مورد نیاز برای اجرای برنامه درسی در سطح ملی انجام شود به نحوی که بتواند در مسیر خود با از میان برداشتن موانع احتمالی، دانش‌آموزان را کامیاب از تحقق اهداف آموزشی نماید. در نهایت لازم به ذکر است که در تمام تصمیم‌گیری‌های ملی حضور سیاست‌گذاران آموزشی با مسئولان اجرایی برای اطمینان از قابلیت اجرایی برنامه در سطوح مختلف یک ضرورت است.

منابع

- برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰). تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، نگاشت پنجم.
- جویس بروس، مارشال ویل و امیلی کلپون (۱۳۸۴). *الگوهای تدریس ۲۰۰۴*، ترجمه محمدرضا بهرنگی، تهران: کمال تربیت.
- فیوضات، یحیی (۱۳۸۳). *مبانی برنامه‌ریزی آموزشی*، تهران: نشر روان
- کتاب راهنمای معلم تفکر و پژوهش ششم دبستان (۱۳۹۱). دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری
- کمیته برنامه‌ریزی دروس تربیتی تربیت معلم (۱۳۷۰). *صلاحیت‌های حرفه معلمی*، دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی.
- نادری، عزت اله و سیف‌نراقی، مریم (۱۳۷۲). *روش‌های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی*، چاپ پنجم، تهران: انتشارات بدر

- Hong., H-J. (1996). Possibilities And Limitation of Teacher Partisipation Curriculumm Development. The Case of The Korean Primary School, Unpulished Doctoral Disseration.
- Massialas., B. G. (1991). *Discovery and Inquiry Methods*. In ArieH Lewy. The Internatvanal Encyclopedia of Curriculum. Pergamon press. Oxford.
- Westwood Geraldine E. (1993). *Integrating Thinking Skills in to the Third Grade Social Studies Curriculum*. Ed. D. Dissertation. Nova University. Florida.

SID

سرویس های
ویژه

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

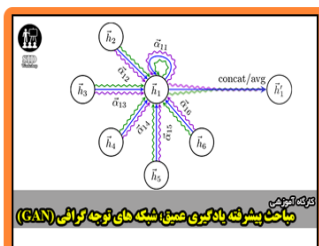

عضویت در
خبرنامه

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آوساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی